

Кондаурова І. О., к.е.н., доцент

Алексєнко А. І.

Донецький національний технічний університет

СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У СФЕРІ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Формування ринкових відносин у сфері відтворення основного капіталу є невід'ємною складовою інноваційно орієнтованої політики. Підготовка та здійснення технологічних зрушень на сьогодні є найчастіше вигідною стратегією, підкріпленою необхідними ресурсами й накопиченим потенціалом наукових знань. Але складність та обмежені терміни реалізації поставлених завдань потребують інтенсифікації робіт зі створення науково-методологічної бази для розробки та впровадження в практику не тільки держави (макроекономічний рівень), а й господарюючих суб'єктів (мікроекономічний рівень) прикладних методів управління інноваційною активністю, зокрема, у сфері оновлення основних фондів.

Ряд теоретико-методологічних аспектів відтворення основних фондів, зокрема, обґрунтування форм, методів і способів його відтворення знайшли відбиття у працях В.П. Александрової, Ю.М. Бажала, Л.В. Городянської, Д.С. Львова, О.І. Пасхавера, І.Б. Швець [1,2].

Крім цього, значний внесок в дослідження процесів інвестиційного забезпечення технічного оновлення виробництва на інноваційній основі зробили вчені В.І. Захарченко, М.І. Іванов, М.І. Крупка, О.І. Пампура, В.А. Панков, В.М. Хобта, М.Г. Чумаченко.

Аналізуючи роботи українських та закордонних економістів можна зробити висновок, що саме стратегічне управління відтворенням основних фондів стане основою економічного розвитку вітчизняних підприємств. При цьому більшість науковців віддають перевагу потужності технічного засобу як показнику, який найбільш точно відображає споживчу вартість основних

засобів. Але в умовах обмеження та удорожчання ресурсів, які використовують при виготовленні продукції, доцільно вимірювати споживчу вартість основних фондів з урахуванням якісної складової одиниці потужності.

Якісне відтворення основних засобів, насамперед, передбачає їх своєчасне оновлення. Це обумовило необхідність аналізу існуючих підходів до визначення оптимальних термінів експлуатації елементів основних засобів. В процесі дослідження визначено, що доцільно встановлювати оптимальний термін експлуатації залежно від умов розвитку господарської системи у межах визначених обмежень. Верхня межа обумовлена матеріальним зношенням, викликаним матеріальним спрацюванням засобів праці в процесі їх продуктивного використання. Нижню межу оптимального терміну експлуатації основних засобів визначає науково-технічний прогрес, який обумовлює економічне спрацювання та зношення останніх.

Особливості відтворення основних засобів, які полягають у відставанні їх відтворення в натуральній формі від відтворення за вартістю, теоретично дозволяють здійснювати розширене відтворення одиниці корисності за рахунок коштів амортизаційного фонду. Раціонально встановлені терміни експлуатації елементів основних засобів та обґрунтовано підібрані методи нарахування амортизаційних відрахувань дозволять втілити теоретичні розробки у практику. В цьому і полягає стратегічне управління інноваційним відтворенням основних фондів на підприємстві.

Крім цього, здійснення розширеного за корисністю відтворення основних засобів має бути максимально наближеним до коефіцієнта вибуття основних засобів із середньозваженою нормою амортизації. Тому формування ефективної стратегії відтворення основних засобів має зосереджуватись навколо визначення оптимальних обсягів їх оновлення наприкінці циклу оновлення або взагалі заздалегідь.

На сьогодні є найбільш доцільним стратегічне управління станом підприємства і, зокрема, однією з його головних ланок – управління основними фондами, через інновації. Хоча рівень інновацій поступово змінюється, але це є найбільш інтенсивний спосіб покращення стану підприємства. Механізм інноваційного управління відтворенням основних фондів приведе до більш ефективного як інтенсивного так і екстенсивного оновлення.

Слід підкреслити, що головними ланками механізму інноваційного управління основними фондами є оцінка стану основних фондів, що є на підприємстві, оцінка термінів відновлення тих чи інших видів основних фондів, виявлення термінів та впровадження нових і ремонт існуючих основних фондів, що підлягають ремонту. Поступове впровадження інновацій дозволяє підприємству тримати стабільний рівень конкурентоспроможності та не витратити велику кількість коштів на оновлення основних фондів засобами інновацій водночас.

Управління відтворенням основних фондів на інноваційній основі має довгостроковий характер і не може бути повноцінно інтерпретовано для короткострокового періоду часу. Крім того, деякі елементи алгоритму (наприклад, вибір форми відтворення основних фондів) передбачають альтернативність вибору. Отже, формування стратегії відтворення основних фондів необхідно здійснювати в рамках стратегічного менеджменту інноваційного розвитку підприємства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Городянська Л. В. Відтворення основних засобів на підприємствах України: теорія і практика обліку та аналізу: Монографія. К.: КНЕУ, 2008. –224 с.

Кондаурова И.А., Алексєнко А.І. Стратегічний менеджмент у сфері відтворення основних засобів [Текст] // The V International Scientific-Practical Conference of Teachers, Post-graduate students and students «Marketing on the international market of commodities and servises: global aspects » (Україна – Словаччина, 16-25 лютого 2014р.). – С. 140 – 143

2. Швец И.Б. Управление производственными мощностями: методология, оценка, учет: моногр. / И.Б. Швец. – Донецк: ИЭП НАН Украины, 1998. – 288 с.